

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **X.**, narozený dne X.
státní příslušnost Ukrajina
bytem X.
zastoupený advokátem Mgr. et Mgr. Markem Čechovským
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 9. 1. 2019, č. j. OAM-10/LE-18-K10-R3-2010

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 1. 2019, č. j. OAM-10/LE-18-K10-R3-2010, se v části výroku, kterou nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 14a, § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 22 808,50 Kč k rukám jeho zástupce advokáta Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, a to do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce žalobou podanou u Městského soudu v Praze napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 1. 2019, č. j. OAM-10/LE-18-K10-R3-2010 (dále též „**napadené rozhodnutí**“), jímž nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o azylu**“), a to v části neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

II. Žalobní body

2. Žalobce v žalobě zejména namítal, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor Nejvyššího správního soudu (dále též jako „**NSS**“) vyslovený ve zrušujícím rozsudku ze dne 22. 11. 2016, č. j. 2 Azs 221/2016-42, podle kterého předchozí mučení a protiprávní zacházení se stěžovatelem během policejního vyšetřování může představovat důvod pro další útoky na stěžovatele, a to zejména tehdy, pokud by se stěžovatel nadále domáhal vyšetření svého případu. Takto postavený závěr by bylo lze revidovat toliko tehdy, zpochybnil-li by žalovaný v následném řízení o žádosti již dříve nerozporovaná tvrzení ohledně mučení a dalšího protiprávního zacházení se stěžovatelem, na základě kterých byl uvedený závěr ve zrušujícím rozsudku přijat.
3. Žalobce též zpochybnil závěr žalovaného, že po jeho propuštění z vězení reálně žádnému fyzickému jednání vedoucímu k jeho usmrcení nečelil, a to přestože by v případě jím tvrzeného zájmu o jeho osobu jím uváděné osoby s ohledem na jejich pravomoci takové kroky vůči němu jistě uplatnit mohly s tím, že po propuštění z vězení nevycházel z domu a všemožně zabraňoval kontaktu s rizikovými osobami. Nedošlo-li vůči němu za těchto okolností k dalším konkrétním útokům, nic to nemění na celé situaci, což uznal i NSS.
4. Hrozba, jíž žalobce čelí, je závažná a trvající, i v tomto ohledu se lze opřít o právní názor NSS. Vycházel-li žalovaný i ze správního spisu manželky žalobce, musel mít na zřeteli i závazný právní názor NSS vyslovený v této věci, podle nějž manželce ve vlasti hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu. NSS dále uznal, že žalobcův případ je s případem jeho manželky skutkově naprosto totožný; žalobcova žádost je dle NSS oprávněná. Odkaz žalovaného na nevěrohodnost manželky je nepřipadný. Žalobce poskytl pravdivé a úplné údaje, to opět uznal i NSS; případné rozpory ve výpovědích jsou zcela marginální. Zajištění zcela objektivního svědka nebylo reálné, na žalobce nelze přenášet neúnosné důkazní břemeno.
5. Žalobcovo odsouzení v ČR nesevřdí ve vztahu k řízení o udělení mezinárodní ochrany vůbec o ničem; nárok na azyl či doplňkovou ochranu nelze posuzovat selektivně s ohledem na osobnostní kvality či čistou trestní minulost. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí věnoval i jiným irelevantním skutečnostem. Podklady shromážděné žalovaným jsou nepřiléhavé, naopak žalobcem předložené podklady byly ignorovány; osoby, jež na žalobce útočily, získaly větší vliv. Napadené rozhodnutí je nesrozumitelné a nepřezkoumatelné. S ohledem na důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti jsou žalobcovy obavy ze skutečného nebezpečí vážné újmy důvodné.
6. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a udělit žalobci mezinárodní ochranu, eventuálně vrátit věc po zrušení napadeného rozhodnutí žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Napadené rozhodnutí je zákonné, byl zjištěn skutečný stav věci, žalovaný se zabýval všemi okolnostmi, jež žalobce sdělil, a opatřil si dostatečné a aktuální podklady. Žalovaný reflektoval závěry učiněné ze strany NSS, napadené rozhodnutí řádně odůvodnil.
8. Žalovaný dále uvedl, že ze své pozice a bez příslušných spisových materiálů nemůže hodnotit, zda byl žalobce na Ukrajině odsouzen oprávněně či neoprávněně, avšak v podstatě identická trestná činnost spáchaná na území ČR, za kterou byl žalobce dokonce pravomocně soudem odsouzen, o leččems svědčí. Protiprávní činnost žalobce na Ukrajině a na území ČR tedy souvisí s posouzením jeho azylového případu. Žalovaný má s ohledem na tyto skutečnosti pochybnosti o tvrzeném vykonstruovaném odsouzení na Ukrajině, kde ustavená vyšetřovací komise shledala, že žalobce byl odsouzen v souladu se zákonem. Jelikož byl žalobce v zemi původu obviněn z vraždy zproštěn, nelze ze strany tamní soudní moci vůči osobě žalobce podsouvat jakoukoli zaujatost.
9. Žalovaný má dále za to, že rozpory ve výpovědích žalobce jsou podstatné, ukrajinské státní orgány nemají o žalobce zájem, o čemž svědčí bezproblémové vycestování z vlasti. V zemi původu došlo k zásadním změnám, případy ponižujícího zacházení a mučení ze strany policie jsou vyšetřovány, s některými osobami je vedeno trestní či disciplinární řízení a další osoby byly propuštěny. Žalobce se může ve vlasti účinně domáhat ochrany svých práv. Názor o povýšení osob, které se podílely na nezákonnostech, je nepodložený. Žalobce může využít vnitřního přesídlení; žádná z forem mezinárodní ochrany mu tak nenáleží.
10. Z výše uvedených důvodů navrhl žalobu zamítnout.

IV. Replika žalobce

11. V podané replice se žalobce ohradil vůči činění závěrů z jeho odsouzení. Žalobcova situace je vysoce individuální a prizmatem obecných ukrajinských poměrů ji nelze posuzovat. Žalovaný rezignoval na řádné zjištění skutkového stavu a nerespektoval závazný právní názor NSS. Žalobce dále s odkazem na rozsudek velkého senátu Soudního dvora ze dne 29. 7. 2019 ve věci C-556/17 požádal o přímé udělení mezinárodní ochrany zdejším soudem.

V. Obsah správního spisu a jednání před soudem

12. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
13. Žalobce požádal o mezinárodní ochranu dne 15. 1. 2010, neboť se obával pronásledování a vážné újmy ze strany policie, která jej mučila elektrinou. Dle svých tvrzení čelil ve vlasti ze strany policie šikanóznímu jednání, vykonstruovanému trestnímu stíhání, zneužívání pravomoci, nelidskému zacházení, vydírání a tvrdému mučení.
14. Žalobce v jednotlivých protokolech o pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že problémy s policií započaly v roce 2007, kdy měl při jízdě automobilem po městě Č. konflikt s dalším účastníkem provozu, který skončil tím, že žalobce řidiče druhého vozidla udeřil. Tento řidič byl pracovník dopravního inspektorátu a začal žalobci vyhrožovat. Žalobce zaplatil náhradu škody ve výši 700 USD a následně byl soudem

potrestán podmínkou na jeden rok. V lednu roku 2008 byl žalobce po návštěvě pojišťovny v centru města zastaven policisty v civilu s tím, že musí jít s nimi. Na oddělení policie mu byly sejmuty otisky prstů a podle tvrzení žalobce mu ze strany policie byly podstrčeny do jeho bundy, kterou neměl pod dohledem, drogy. Když odjížděl od policie, byl asi po 600 metrech zastaven hlídkou dopravního inspektorátu, která prováděla rutinní prohlídku vozidla. Po té přijelo další policejní vozidlo, ve kterém byli policisté v civilu, kteří provedli osobní prohlídku žalobce, při které v bundě našli sáček s drogou. Na základě uvedeného byl žalobce umístěn do cely předběžného zadržení. Následující den byl převezen na Útvar pro boj s organizovaným zločinem (dále též jako „ÚBOZ“), kde byl mimo jiné též X., velitel oddělení vyšetřování vražd, velitel oddělení vyšetřování J. a dva vyšetřovatelé. Žalobci bylo oznámeno, že to s ním vypadá špatně. Naznačovali mu, že má podepsat nějaké papíry a že nemá dělat problémy. Pokud třeba bude chtít advokáta, tak se to může obrátit proti němu s tím, že tam je ohledně případu vraždy. Chtěli, aby žalobce podepsal čisté papíry a potom napsal to, co mu nadiktují. Žalobce tyto požadavky odmítl a dožadoval se přítomnosti advokáta. Následně byl odveden do vedlejší kanceláře, kde ho nějakí dva neznámí muži bili válenkou naplněnou pískem, aby nebyly vidět žádné stopy. Žadatel křičel i plakal, trvalo to asi tři hodiny. Chápal, že když se přizná, hrozí mu vysoký trest, proto to odmítal.

15. Kolem 16 hodiny přišel jiný policista, který spoutal žalobci ruce za zády a dal mu na hlavu kuklu. Po té naložili žalobce do auta a odvezli jej do lesa, kde mu stáhli kalhoty, roztrhli bundu, vyhrnuli svetr a polili jej vodou. Dále mu svázali nohy a ještě jej svázali do kozelce a položili jej na igelit. Na ruce a nohy mu dali dráty, na hlavu mu natáhli igelitový pytel a začali pouštět elektrický proud. Nejdřív dostal slabý elektrošok, který potom zesílil. Jmenovaný upadal do bezvědomí, ale oni ho vždy probudili a ptali se, jestli už je připraven. Pak dali žalobci dráty z nohou kolem beder. Celé mučení trvalo asi dvě hodiny. Žadatel neudržel stolicí, proto mu dali nějaké papíry, aby se utřel. Pak ho zabalili do igelitu, naložili do auta a odvezli ho zpět na ÚBOZ, kde bylo několik lidí jménem K., H., K. a S. Po provedeném mučení žalobce podepsal několik papírů, kdy mu obsah nadiktovali, a několik čistých papírů, také prohlášení, že na něj nebyl vyvíjen nátlak a že nežádá advokáta. Vše skončilo kolem 1 hodiny v noci.
16. Podle policie bylo vhodné celému případu dodat na věrohodnosti obstaráním pistole. Vzhledem k tomu, že žalobce žádnou nevlastnil, zajistili pistoli policisté a následně ji za jeho přítomnosti uložili v jeho domě, kde byla následně při provedené domovní prohlídce nalezena.
17. Poté byl odvezen zpět na ÚBOZ, kde byl instruován, jaký bude další postup. Po dobu jednoho týdne byly prováděny různé vyšetřovací úkony. Po tuto dobu byl umístěn v cele předběžného zadržení. Sedmý den byla provedena konfrontace s druhým obviněným. Žalobce pochopil, že tohoto muže mučili ještě více. Žalobce v tento moment neunesl psychický tlak a dostal hysterický záchvat. Vzhledem k tomu, že byl přítomen i vyšetřovatel, bylo od konfrontace upuštěno a žalobce byl převezen do vyšetřovací vazby, kde prošel lékařskou prohlídkou, při které nechal zaprotokolovat veškeré stopy uvedeného mučení, podal oznámení veliteli vazby a požádal jej o ochranu. Ve vazbě jej navštívila s jeho advokátem vyšetřovatelka O., které vše popravdě vypověděl. Ta požadovala soudní expertizu, proto byl odvezen do nemocnice, kde jej prohlédla lékařská komise.
18. Z lékařské zprávy Č. vyšetřovací samovazby UDDuDP se podává, že byl žalobce dne 1. 2. 2008 přemístěn do vyšetřovací samovazby a byla u něho provedena prvotní

zdravotně hygienická prohlídka, kterou bylo u žalobce zjištěno zčervenání v oblasti zápěstí obou rukou a v oblasti hlezenních kloubů a pánve. Na levém zápěstí byly nalezeny odřeniny. Na základě nařízení zástupce vedoucího oddělení Vyšetřovací správy MV Ukrajiny v Č. oblasti O. S. O. ze dne 7. 2. 2008 byla dne 8. 2. 2008 provedena u žalobce v místnosti oddělení expertízy poškozených, obviněných a jiných osob Č. oblastního oddělení soudního lékařství za účasti soudně lékařských expertů J. S. Š. (oblastní soudně lékařský expert, vyšší kvalifikačně atestační kategorie, doba zaměstnání v oboru 33 let, 5. hodnostní třída státní služby) a I. I. Z. (druhá atestační kategorie, doba zaměstnání v oboru 7 let), kteří vykonali dodatečnou soudně lékařskou expertizu z důvodu způsobení tělesných poranění žalobce. Při expertize byl přítomen advokát žalobce I. M. H. a vyšetřovatel S. M. M.. Na základě provedené soudně lékařské expertízy došli jmenovaní lékaři k následujícím závěrům: Při prohlídce žalobce byly nalezeny části kůže se zesílenou pigmentací hnědé barvy s částmi kůže středně tmavé hnědé barvy v místě levého zápěstního kloubu, na vyvýšení pátého prstu levé ruky, v části křídla levé kyčelní kosti, na levém hlezenním kloubu, na předním povrchu pravé holeně a dále rána s otokem měkkých tkání levého hlezenního kloubu. Výše uvedené části kůže se zesílenou pigmentací, které se zhojují, mohly vzniknout v době a za okolností, které žalobce uvádí, především v části levého paprskovitě zápěstního kloubu a levé kosti, v části křídla levé kyčelní kosti a levého hlezenního kloubu mohly vzniknout účinkem elektrického proudu (místa přiložení elektrických drátů s vytvořením elektrických značek), a rána s otokem měkkých tkání levého hlezenního kloubu, která vznikla působením tupého tvrdého předmětu. Zpráva pak uzavírá, že uvedená poranění patří do kategorie lehkých tělesných poranění.

19. Z rozhodnutí prokurátora prokuratury Č. oblasti ze dne 9. 10. 2008 V. V. Ž. se podává, že bylo zamítnuto zahájení trestního stíhání ohledně pracovníků P. obvodního oddělení města Č. (K., S. a H.) ve věci jednání v rámci přípravného řízení a vyšetřování žalobce. Z odůvodnění uvedeného rozhodnutí mimo jiné vyplývá, že provedeným šetřením nebylo zjištěno, za jakých okolností a v souvislosti s čím byl připraven požadavek na vydání zadrženého X. pracovníky Správy pro boj s organizovanou zločinností SMV Ukrajiny (výše zmíněný ÚBOZ, doplněno městským soudem).
20. Z rozhodnutí o zavření trestního případu ve věci jednotlivé osoby a z rozhodnutí o zamítnutí zahájeného trestního řízení (obě vydaná dne 15. 9. 2008 hlavním vyšetřovatelem Vyšetřovacího úřadu Správy ministerstva vnitra Ukrajiny v Č. oblasti V. M. Č.) se podává, že se žalobce doznal dne 24. 1. 2008 k vraždě I. J. K. ze dne 6. 10. 1996 a pokusu o vraždu O. H. O. z téhož dne. Tato svá doznání následně odvolal, neboť byla vynucena mučením elektrickým proudem. Doznání ve věci vraždy K. pak odvolal též spoluobviněný I. V. M. V odůvodnění se dále uvádí, že výpověď žalobce ohledně mučení potvrzují závěry soudní lékařské expertízy. Též obviněný M. uvedl, že doznání bylo vynuceno tím, že byl odvezen do lesa a mučen elektrickým proudem. Vyšetřovatel dochází k závěru, že účast jmenovaných nebyla prokázána, naopak byla vyvrácena jinými materiály.
21. Z rozhodnutí Odvolacího soudu Č. oblasti ze dne 17. 2. 2009 se podává, že byl žalobci snížen trest za držení psychotropní látky – amfetaminu a nezákonného ozbrojování.
22. Z výpovědi žalobce se dále podává, že byl dne 25. 3. 2009 propuštěn z věznice po výkonu trestu odnětí svobody za výše uvedenou trestnou činnost. Dále uvedl, že se nebojí přímo vyšetřovatelů, ale operativců policie, kteří se podíleli na jeho mučení a pronásledování a v současné době zastávají vysoké pozice v bezpečnostních složkách. Jedná

se o osobní mstu těchto lidí za to, že se jim nepodařilo dotáhnout do konce jeho obvinění z vraždy. Podal prostřednictvím advokáta též žalobu k Nejvyššímu soudu Ukrajiny, což vedlo k pronásledování i tohoto advokáta, na kterého byl vyvíjen nátlak (zapálili mu auto, zbili syna, byl předvolán na policii, kde mu bylo oznámeno, ať zanechá žalobcova případu), a ten se pak zastupování žalobce vzdal. Po propuštění z věznice žalobce nevycházel z domu.

23. Žalobce dále předložil řadu novinových článků popisujících praktiky ukrajinských bezpečnostních složek. Tak v článku ze dne 22. 6. 2009 *Vraždy na obvodních odděleních milice* je popsán případ 19 letého studenta Igora Indyla, který byl po slovní rozepři s okrskovým inspektorem převezen na místní oddělení, kde tu noc zemřel. Soudní lékař provádějící pitvu mimo jiné uvedl, že jmenovaný utrpěl krevní výron pod mozkovou plenu. V článku ze dne 30. 7. 2010 s názvem *Mučení na policii: trýznitelé zůstávají beztrestní* autora Alexandra Savickije z Deutche Welle je konstatováno, že v roce 2009 mučila ukrajinská policie asi 600 tisíc lidí s tím, že tisíce lidí podepisují přiznání získaná mučením. V článku ze dne 23. 9. 2010 je uvedeno, že za posledních 10 dnů zemřeli na oddělení policie tři lidé, a to dne 10. 9. 2010 na Lvovském obvodním oddělení, dne 15. 9. na Ordženikidzevském obvodním oddělení a dne 20. 9. 2010 na Sevastopolském obvodním oddělení.
24. Ve výroční zprávě Amnesty International 2013 je uvedeno, že je v případě Ukrajiny stále hlášeno mnoho případů mučení a dalšího špatného zacházení a beztrestnosti jejich pachatelů. Ve zprávě jsou popsány tři případy mučení včetně výše zmíněné smrti studenta Igora Indily.
25. Ve zprávě CPT (Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, doplněno městským soudem) ze dne 15. 11. 2013 se uvádí, že delegace CPT během své návštěvy získala poznatky o špatném zacházení s osobami zadrženými ve vazbě ze strany pracovníků ministerstva vnitra, které v některých případech dosahovalo intenzity mučení (zavěšení za pouta a bití obuškem, způsobení elektrických šoků za použití zbraně s elektrickým výbojem nebo armádního polního telefonu, dušení pomocí plynové masky nebo umělohmotného pytle) s tím, že delegace získala důkazy, které byly v souladu s takto podanými stížnostmi. Drtivá většina stížností se týkala období bezprostředně po zadržení, kdy byly dotyčné osoby podrobeny operačními důstojníky prvotnímu výslechu, který předcházela okamžiku, kdy bylo zadržení oficiálně zaevidováno. Účelem tohoto postupu údajně bylo přinutit zadržené osoby k přiznání nebo vynucení úplatku.
26. Žalobce se též prostřednictvím svého zástupce a manželky obracel se stížnostmi a žádostmi o pomoc na různé ukrajinské státní orgány (generální prokuratura, vyšetřovatele ministerstva vnitra, jednotlivé lidové poslance Ukrajiny, atd.), ve kterých jednak žádal o ochranu před postupem policie a dále prošetření výše popsaného mučení a vykonstruovaného obvinění ze strany policie.
27. Správní spis dále obsahuje dopis I. S. B., advokáta žalobce, který jej zastupoval na Ukrajině, adresovaný Mgr. Čechovskému, současnému zástupci žalobce v ČR, ze dne 9. 4. 2012, ve kterém sděluje, že manželé X. a X. jsou obětí neoprávněného a nezákonného jednání pracovníků milice. Žalobce byl bit, mučen elektrickým proudem a bylo mu vyhrožováno, že ublíží jeho manželce. Byly vyráběny důkazy jeho viny, falšována obvinění za účelem jeho předání soudu za trestné činy, které nespáchal. Dále se v dopise

uvádí, že paní X. byla neustále pronásledována pracovníky milice, byl sledován její dům, bylo jí vyhrožováno a byly činěny pokusy ji přepadnout. Dále jmenovaný uvádí, že bylo vyhrožováno i jeho osobě, a proto odmítl žalobce zastupovat proti pracovníkům milice. Tito pracovníci navštěvují rodinu paní X. a zadržovali jejího bratra, aby získali konkrétní informace o žalobci a jeho manželce. Ve spise je dále založen dopis rodičů manželky žalobce X. a X., podle kterého pracovníci milice pronásledovali jejich dceru, vyhrožovali jí fyzickou likvidací, aby přiměla manžela k doznání. V jednom případě ji pracovník milice fyzicky napadl a v jednom případě se ji pokusili unést.

28. V dalším dopise advokát I. S. B. informuje Mgr. Čechovského o aktuálních pozicích osob, jež se měly podílet na perzekuci žalobce: V. M. K. – zástupce ředitele Hlavní správy Národní policie v Č. oblasti, S. V. K. – vrchní zmocněný operativní pracovník zvlášť závažných případů Správy ekonomiky Č. oblasti, V. I. H. – Ředitel Správy kriminálního pátrání Hlavní správy Národní policie v Č. oblasti, V. V. S. – Ředitel kriminální policie P. obvodního oddělení s tím, že podle důvěryhodného zdroje nyní pracuje v utajení a zaujímá funkci Specialisty bezpečnostní služby, V. M. H. – ředitel oddělení prokuratury Č. oblasti.
29. Rozhodnutím ze dne 12. 9. 2011, č. j. OAM-10/LE-18-PA03-2010, žalovaný žalobci nepřiznal mezinárodní ochranu, následnou žalobu Městský soud v Praze zamítl rozsudkem ze dne 26. 4. 2012, č. j. 4 Az 17/2011-54. Ke kasační stížnosti žalobce NSS rozsudkem ze dne 16. 5. 2013, č. j. 5 Azs 10/2012-68, obě rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Podle NSS bylo rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné, neboť nebyl dostatečně posouzen důvod pro udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu; krom toho NSS konstatoval, že předchozí mučení a protiprávní zacházení s žalobcem během policejního vyšetřování může představovat důvod pro další útoky na žalobce, a to zejména tehdy, pokud by se žalobce nadále domáhal vyšetření svého případu.
30. Rozhodnutím ze dne 15. 12. 2013, č. j. OAM-10/LE-18-K01-R2-2010, žalovaný žalobci nepřiznal mezinárodní ochranu, následnou žalobu Městský soud v Praze zamítl rozsudkem ze dne 20. 7. 2016, č. j. 2 Az 5/2014-59. Ke kasační stížnosti žalobce NSS rozsudkem ze dne 22. 11. 2016, č. j. 2 Azs 221/2016-42, obě rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Podle NSS nedbal žalovaný závazného právního názoru vysloveného v jeho předchozím rozsudku; závěr o tom, že předchozí zacházení s žalobcem může představovat důvod pro další útoky na žalobce, by žalovaný mohl revidovat toliko tehdy, zpochybní-li by dříve nerozporovaná tvrzení o mučení žalobce a o dalším protiprávním zacházení s ním. Nakonec NSS uzavřel, že bez podstatné změny náhledu na zjištěný skutkový stav je nutné považovat žalobce za osobu, již v případě návratu do vlasti hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy.
31. Žalovaný si v novém řízení vyžádal stanovisko Policie ČR, Národní centrály proti organizovanému zločinu (č. j. NCOZ-239-4/ČJ-2018-410030-E), podle něž je žalobce dlouhodobě zájmovou osobou z ukrajinského kriminálního prostředí a je též prověřován v souvislosti s podezřením na zvlášť závažnou násilnou trestnou činnost.
32. Během doplňkového pohovoru dne 12. 7. 2018 žalobce sdělil, že by v případě návratu do vlasti byla jeho situace špatná, zabili by ho policisté, kteří jej dříve mučili, a jejich pomocníci, již mu vyřizují vzkazy, že je s ním konec a nebude žít. Sdělovacím prostředkům udal jména a příjmení těch, kteří mučili jeho i jiné lidi. Ve vlasti nedošlo k žádným změnám, když byl mučen a nezákonně vězněn, byl ministrem vnitra člověk,

který je v současnosti generální prokurátor; na žalobcovy stížnosti tehdy nereagoval, naopak všemu napomáhal. Na svých místech zůstává i mnoho vysokých úředníků, kteří jsou v tom zapleteni. Je v kontaktu s příbuznými a z internetu lze zjistit, kdo je na jakém postu. Podstatná část pohovoru byla směřována k žalobcově trestné činnosti v ČR a podezření z ní.

33. Z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 22. 6. 2018, sp. zn. 2 T 26/2018, z usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2018, sp. zn. 67 To 258/2018, jakož i z opisu z evidence rejstříku trestů fyzických osob ze dne 4. 10. 2018 vyplynulo, že žalobce byl uznán vinným (i) z přečinu poškození cizí věci (§ 228 odst. 1, odst. 3 písm. d) trestního zákoníku) v jednočinném souběhu s přečinem výtržnictví (§ 358 odst. 1 trestního zákoníku), to vše ve spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku, když společným jednáním s X. polili hořlavou tekutinou vozidlo zn. Volkswagen Passat, RZ X, které následně zapálili, čímž vozidlo v hodnotě 150 160 Kč poškodili a učinili jej neupotřebitelným, když hořením vozidla vznikla dále škoda na bytovém domě X. ve výši 552 789 Kč, tedy svým společným jednáním způsobili značnou škodu ve smyslu § 138 trestního zákoníku, přičemž uvedeného jednání se dopustili na místě veřejnosti přístupném, a (ii) z přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283 odst. 1 trestního zákoníku), kterého se dopustil tím, že v průběhu roku 2017 v celkem pěti případech poskytl osobě X. jednoho jointa marihuany, za což byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 15 měsíců, který mu byl podmíněně odložen se zkušební dobou v trvání 30 měsíců, k trestu vyhoštění na dobu 10 let a k trestu propadnutí věci; trestní rozhodnutí nabyla právní moci dne 30. 8. 2018.
34. Následně vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým žalovaný žalobci neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany.
35. V odůvodnění žalovaný podrobně zrekapituloval všechny provedené důkazy a v případě neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu uvedl, že z předložených podkladů zjistil, že žalobce byl na Ukrajině trestně stíhán v souvislosti s nezákonným uschováváním psychotropní látky, nezákonným uschováváním střelné zbraně a podezřením ze spáchání trestného činu vraždy, kdy v rámci řízení nebyly zjištěny důkazy, které by objektivně jeho vinu v případě spáchání trestného činu vraždy potvrzovaly. Dále měl za zjištěné, že žalobce v souvislosti s trestním řízením uvedl, že na něj byl ze strany policie vyvíjen psychologický a fyzický nátlak, po kterém podepsal přiznání viny ze spáchání trestného činu vraždy, což potvrdily závěry soudně lékařské expertízy. V trestní věci žalobce bylo přijato rozhodnutí o zamítnutí zahájení trestního stíhání ve věci vraždy, nicméně bylo konstatováno, že nezákonné postupy jednotlivých pracovníků státních orgánů ohledně podstrčení drog a zbraně se nepotvrdily, a bylo též zamítnuto zahájení trestního řízení ohledně pracovníků ÚBOZ, kteří na žalobce měli vykonávat psychický a fyzický nátlak. Správní orgán nijak nevyužil články předložené žalobcem, a to s ohledem na jejich ne zcela transparentní zdroje, a vycházel z jím shromážděných informací pocházející z dohledatelných a všeobecně uznávaných zdrojů. Skutečnosti uvedené právním zástupcem žalobce advokátem B. a rodiči bývalé manželky žalobce považoval za nevěrohodné, neboť se jedná o osoby v příbuzenském anebo závislém smluvněprávním vztahu, a nelze je tak považovat za objektivní osoby.
36. Žalovaný dospěl k závěru, že jednotlivé zprávy založené ve spise svědčí o značných změnách v ukrajinských bezpečnostních a soudních orgánech, ke kterým vedla reformní

snaha současné proevropsky orientované vlády. Přestože zprávy i nadále zmiňují nezákonnosti, kterých se dopouštějí ukrajinské bezpečnostní složky, a to včetně mučení, kdy ve zprávách je popisováno obdobné jednání bezpečnostních složek vůči zadrženým, jaké tvrdil ve svém případě žalobce, tak je správní orgán toho názoru, že v případě žalobce nebylo prokázáno, že by byl ve vlasti vystaven natolik závažnému jednání, jak se v průběhu správního řízení snažil správnímu orgánu tvrdit. Uvedený závěr založil žalovaný na trestné činnosti, kterou žalobce spáchal v ČR. Vyšel z výše citovaných rozsudků rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze a poukázal též na odůvodnění rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9, kde je mimo jiné uvedeno, že byl předložen též protokol o vydání věci ze dne 31. 1. 2018, ze kterého vyplývá, že X. vydal igelitovou tašku, ve které se nacházela zbraň vzhledově odpovídající samopalu vz. 61 škorpion, 2 ks zásobníků, tři krabičky nábojů a propojitelné prodloužení hlavně (pravděpodobně tlumič), přičemž dle úředního záznamu ze dne 5. 2. 2018 si tuto igelitovou tašku u jmenovaného nechal žalobce. Dále žalovaný poukázal na odůvodnění citovaného rozsudku, ve kterém je zmíněna výpověď žalobce, který sdělil, že byl v ČR vyslýchán na policii kvůli přípravě vraždy. Při hodnocení žalobcovy věrohodnosti žalovaný vyšel též z informace Policie ČR, Národní centrály proti organizovanému zločinu, ze dne 19. 2. 2018, podle které jde v případě žalobce o dlouhodobě zájmovou osobu ukrajinského kriminálního prostředí.

37. Z výše uvedeného žalovaný dovodil, že je žalobce v ČR spojován (v některých případech i pravomocně odsouzen) v podstatě s naprosto identickými činy, pro které byl, jak tvrdí, na Ukrajině nezákonně odsouzen (držení omamných látek, nedovolené ozbrojování), kdy tyto trestné činy podle jeho sdělení nespáchal, přestože ukrajinské soudy včetně vyšetřovací komise, která byla v jeho případě ustanovena, shledaly opak, což vedlo žalovaného k závěru o neopodstatněnosti těchto jeho sdělení.
38. Při hodnocení žalobcovy výpovědi pak zohlednil též rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany ve věci jeho bývalé manželky paní X.
39. Na základě zjištěných informací o Ukrajině pak žalovaný uzavřel, že by žalobce neměl být jakkoli omezován ve svých snahách o očištění svého jména, že by mu státní orgány nebyly schopny či ochotny zajistit ochranu jeho práv v případě jakýchkoli potíží. Dále zohlednil skutečnost, že se žalobce po svém propuštění nikterak nesnažil vůči jednání policistů dále bránit. Přestože byl vystaven obtěžujícímu jednání ze strany policistů a podle svého mínění byl trvale sledován a obával se o svůj život, tak pro ochranu svých práv dále nic nepodnikl a bez dalšího vlast opustil.
40. Po zhodnocení výpovědi žalobce a okolností jeho pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jeho hlavních motivů k odchodu z vlasti a aktuálních informačních pramenů nedospěl žalovaný k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14 a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.
41. Při jednání dne 7. 9. 2020 účastníci setrvali na svých dosavadních stanoviscích. Dále byl při jednání proveden k důkazu obsah webových stránek www.declarations.com.ua, z kterých se podává, že v roce 2019 S. V. K. pracoval jako zástupce velitele oddělení SU Hlavní správy národní policie v Č. oblasti a V. M. K. jako zástupce velitele správy – velitel oddělení Hlavní správy národní policie v Č. oblasti.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

42. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „**procedurální směrnice**“).
43. Soud ve věci rozhodl rozsudkem č. j. 4 Az 8/2019-79 ze dne 16. 9. 2020 a to tak, že výrokem I. rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 1. 2019, č. j. OAM-10/LE-18-K10-R3-2010, v části výroku, kterou nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 14a zákona o azylu, zrušil, ve výroku II. pak žalobci udělil doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu na dobu 24 měsíců, výrokem III. pak rozhodl o nákladech řízení.
44. Nejvyšší správní soud tento rozsudek zrušil rozsudkem ze dne 18. 1. 2022, č. j. 3 Azs 335/2020-61 z důvodu, že čl. 46 odst. 3 **procedurální směrnice** lze aplikovat na řízení o žádostech o mezinárodní ochranu podaných po uplynutí transpoziční lhůty podle čl. 51 odst. 1 **procedurální směrnice**, tedy po 20. 7. 2015, žalobce však podal žádost o mezinárodní ochranu dne 15. 1. 2010, tedy ještě před uplynutím lhůty pro transpozici čl. 46 odst. 3 **procedurální směrnice**. Městskému soudu bylo uloženo použít relevantní právní úpravu českého právního řádu, tedy napadené rozhodnutí správního orgánu buď zrušit, anebo žalobu zamítnout, popř. vyslovit nicotnost napadeného rozhodnutí.
45. Žalobce zejména namítal, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor NSS vyslovený ve zrušujícím rozsudku ze dne 22. 11. 2016, č. j. 2 Azs 221/2016-42, ve kterém NSS mimo jiné uvedl, že *„[p]ředchozí mučení a protiprávní zacházení se stěžovatelem během policejního vyšetřování tak může představovat důvod pro další útoky na stěžovatele, a to zejména tehdy, pokud by se stěžovatel nadále domáhal vyšetření svého případu. I toto zjištění byl žalovaný povinen respektovat, přičemž Nejvyšší správní soud má za to, že takto postavený závěr by bylo lze revidovat toliko tehdy, zpochybní-li by žalovaný v následném řízení o žádosti již dříve nerozporovaná tvrzení ohledně mučení a dalšího protiprávního zacházení se stěžovatelem, na základě kterých byl uvedený závěr ve zrušujícím rozsudku přijat. Žalovaný však ve svém rozhodnutí nezpochybňuje, že by ke stěžovatelem tvrzeným příkořím snad nebylo došlo, konstatuje toliko, že stěžovatel nedoložil (a že žalovanému se nepodařilo osvědčit), že by mohl být pro případ svého návratu ve vlasti dále vystaven nebezpečí. Bez podstatné změny náhledu na zjištěný skutkový stav (ke které v dalším řízení před žalovaným nedošlo) je však takový závěr neslučitelný s výše citovaným závěrem Nejvyššího správního soudu podaným ve zrušujícím rozsudku.“*
46. Uvedená námitka je důvodná.
47. Žalovaný uzavřel, že žalobce na Ukrajině sice čelil ze strany policie nezákonnému jednání, ale nikoli v takovém rozsahu a intenzitě, jak tvrdí, vyšel přitom z výše uvedeného rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9, zprávy Policie ČR, Národní centrály proti organizovanému zločinu a svého vlastního rozhodnutí ve věci bývalé manželky paní X. Uvedené pak zhodnotil tak, že je osoba žalobce nevěrohodná, čímž ztrácí na věrohodnosti též žalobcův azylový příběh.
48. Podle § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“) *pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný,*

hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Citované ustanovení stanoví zásadu volného hodnocení důkazů, podle které správní orgán hodnotí důkazy podle své úvahy a posuzuje je jednotlivě a ve vzájemné souvislosti, přičemž přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

49. Žalovaný se při hodnocení důkazů uvedenou zásadou neřídil, akcentoval důkazy, které zpochybňují žalobcovu věrohodnost, naopak marginalizoval důkazy, které žalobcovu verzi azylového příběhu podporují, čímž citované ustanovení porušil.
50. Žalobce ve správním řízení předložil ucelený a vnitřně nerozporný azylový příběh, který doložil celou řadou listinných důkazů. Žalobcovo tvrzení ohledně mučení (bytí, mučení elektrickým proudem), je nadstandardně doloženo zejména dvěma lékařskými zprávami. Tyto zprávy popisují žalobcova zranění a podle jejich závěru poranění žalobce mohla vzniknout v době a za okolností, které žalobce uvádí. O tom, že bylo žalobcovo přiznání, ale též přiznání druhého podezřelého z vraždy I. V. M., vynuceno mučením elektrickým proudem, byl přesvědčen též hlavní vyšetřovatel Vyšetřovacího úřadu Správy ministerstva vnitra Ukrajiny v Č. oblasti V. M. Č., který mimo jiné z tohoto důvodu rozhodl o zastavení trestního stíhání žalobce (též druhého podezřelého I. V. M.) pro podezření z trestného činu vraždy. Výpověď žalobce je dále nepřímou potvrzena rozhodnutím prokurátora prokuratury Č. oblasti ze dne 9. 10. 2008 V. V. Ž., podle kterého provedeným šetřením nebylo zjištěno, za jakých okolností a v souvislosti s čím byl připraven požadavek na vydání zadrženého X. pracovníky Správy pro boj s organizovanou zločinností SMV Ukrajiny (výše zmíněný ÚBOZ). K tomu soud uvádí, že žalobce byl původně dne 23. 1. 2008 zadržen pro správní delikt podle čl. 263 Zákoníku Ukrajiny pro správní delikty a až později dne 31. 1. 2008 (tedy po provedeném mučení) byl tento správní delikt překvalifikována na nezákonné držení a převážení narkotických prostředků podle č. 309 Trestního zákoníku Ukrajiny (viz rozhodnutí na čl. 156 správního spisu). Žalobce byl tedy vydán dne 24. 1. 2008 pracovníkům ÚBOZ v době, kdy byl zadržován pro správní delikt s tím, že provedeným šetřením nebylo zjištěno, za jakých okolností a v souvislosti s čím byl připraven požadavek na vydání zadrženého X. ÚBOZ. Pro úplnost nutno doplnit, že přechovávání 0,3792 g metamfetaminu by nebylo trestným činem ani v ČR (viz Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 301/2013). Žalobce byl tedy bez dohledatelných důvodů předán pracovníkům ÚBOZ v době, kdy byl zadržen pro správní delikt, aniž by zde byl důkaz, který by jej spojoval s uvedenými vraždami, a následně byl mučen elektrickým proudem s cílem vynutit si jeho přiznání. Městský soud v Praze má za to, že pro rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany není podstatné, zda žalobce skutečně nezákonně přechovával látku metamfetamin ve výše uvedeném množství, anebo mu byla podstrčena příslušníky milice, neboť zásadní jsou události, které se od tohoto okamžiku odvíjely. Soud po zhodnocení všech důkazů založených ve správním spise dospěl k závěru, že i v tomto bodě je žalobcův příběh věrohodný.
51. Azylový příběh je dále potvrzován advokátem žalobce I. S. B., který jej zastupoval na Ukrajině a který v dopisech adresovaných zástupci žalobce v ČR uvedl, že žalobce a jeho bývalá manželka jsou obětí neoprávněného a nezákonného jednání pracovníků milice. Žalobce byl bit, mučen elektrickým proudem a bylo mu vyhrožováno, že ublíží jeho manželce. Byly vyráběny důkazy jeho viny, falšována obvinění za účelem jeho předání soudu za trestné činy, které nespáchal. Dále se v dopise uvádí, že paní X. byla neustále pronásledována pracovníky milice, byl sledován její dům, bylo jí vyhrožováno a byly

činěny pokusy jí přepadnout. Dále jmenovaný uvedl, že bylo vyhrožováno i jeho osobě, a proto odmítl žalobce zastupovat proti pracovníkům milice. Tito pracovníci navštěvují rodinu paní X. a zadržovali jejího bratra, aby získali konkrétní informace o žalobci a jeho manželce. Žalovaný tento důkaz odmítl jako nevěrohodný s tím, že se jedná o zástupce žalobce, který je vůči němu v závislém smluvněprávním vztahu, a nelze jej tak považovat za objektivní osobu.

52. Ustanovení § 50 odst. 4 správního řádu a § 132 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s. ponechává postup při hodnocení důkazů úvaze správního orgánu a soudu. Zásadě volného hodnocení důkazů, která je v tomto ustanovení vyjádřena, proto neodpovídá takový způsob hodnocení, kdy je (předem) označena za nezpůsobilý důkazní prostředek svědecká výpověď jen proto, že svědek náleží k určité sociální nebo profesní skupině. Samotná skutečnost, že osoba, která vystupuje ve správním řízení jako svědek, je jinak k účastníkovi řízení v pracovně právním vztahu, anebo se podílí na jeho podnikání, ještě sama o sobě neodůvodňuje závěr o nepravdivosti (nevěrohodnosti) svědecké výpovědi této osoby (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 1998, sp. zn. 2 Cdon 1751/97). K tomu by musely přistoupit další skutečnosti, které by odůvodňovaly takový závěr. Správní orgán či soud musí pečlivě vysvětlit, proč považuje osobu za podjatou či nevěrohodnou (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2012, č. j. 8 Afs 34/2011-67, ze dne 21. 12. 2012, č. j. 2 Afs 6/2012-27, ze dne 28. 2. 2013, č. j. 5 As 149/2012-40, či ze dne 28. 4. 2016, č. j. 7 Ads 49/2016-38). Žalovaný pochybil, pokud označil skutečnosti uvedené advokátem žalobce za nevěrohodné, neboť byl s žalobcem v závislém smluvněprávním vztahu. S žalovaným lze souhlasit, že na svědeckou výpověď advokáta účastníka řízení (v daném případě se jedná o skutečnosti uváděné v dopise, nikoli o svědeckou výpověď) je nutné nahlížet přísnější optikou, nicméně takový důkaz nelze bez dalšího odmítnout jako nevěrohodný. Všechny důkazy nutno hodnotit jednotlivě, ale též ve vzájemných souvislostech. Nelze pak paušálně uzavřít, že každý advokát, ať už v ČR nebo na Ukrajině, je vždy připraven pro svého klienta vyhotovit potvrzení nepravdivých skutečností, zejména tak závažných, jako v projednávaném případě. Soud má za to, že i k tomuto důkazu je nutné přihlédnout, zejména za situace, kdy jmenovaný popisuje závažné protiprávní jednání policie. Soud zdůrazňuje, že každý případ je nutné posuzovat individuálně a z výše uvedené zásady hodnocení důkazů nevyplývá, že by správní orgán měl některé důkazy a priori hodnotit jako nevěrohodné. Ve spise se též nachází žádost o zajištění bezpečnostních opatření ze dne 23. 9. 2008, ve kterém bývalá manželka žalobce paní X. žádá Hlavního vyšetřovatele Vyšetřovací správy ministerstva vnitra Ukrajiny v Č. oblasti mimo jiné o zajištění bezpečnosti, neboť operativní pracovníci ÚBOZ S. V. K. a V. V. S. vyhrožují, že použijí vůči její osobě, jejímu otci a dalším svědkům, ty samé úkony, které použili vůči žalobci. Tedy bývalá manželka žalobce zmiňuje pronásledování a nátlak ze strany policie v době, kdy ještě ani netušili, že budou žádat v ČR o mezinárodní ochranu. Takový důkaz je pak nutné měřit optikou všech provedených důkazů s přihlédnutím ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, včetně tvrzení účastníků. Jak bylo uvedeno výše, žalobcův příběh je konzistentní, věcně nerozporný, a podpořený celou řadou dalších listinných důkazů. Nadto pak jmenovaný advokát již žalobce nezastupuje, neboť se jeho zastupování vzdal z důvodu pronásledování policií.
53. Žalobce k doložení jím uváděných skutečností předložil též celou řadu novinových článků, jednak popisující jeho případ, ale i jiné případy mučení a nelidského zacházení s osobami zajištěnými policií na Ukrajině. Žalovaný tyto důkazy odmítl s tím, že

nepocházejí z transparentního zdroje. Ani takový obecný závěr nelze připustit. Jak již bylo uvedeno výše, žalobce tyto důkazy předložil k doložení skutečností, že postup, který byl použit v případě žalobce, nebyl na Ukrajině v minulosti zcela ojedinělý. I tyto články měl žalovaný hodnotit jednotlivě i v souvislosti s dalšími důkazy, zejména jednotlivými zprávami o zemi původu, které si sám obstaral, a musel by dojít k závěru, že z těchto článků a zpráv vyplývá, že v období, které žalobce popisuje, na Ukrajině docházelo k případům mučení a vynucování přiznání u zadržených osob. Tyto články též korespondují s informacemi uvedenými ve zprávě Amnesty International za rok 2013 a zprávě CPT. Stejně tak nelze bez dalšího označit za nedůvěryhodný nebo netransparentní zdroj novináře z Deutche Welle.¹ Jedná se tak o nepřímé důkazy podporující žalobcův příběh. Pokud měl žalovaný za to, že se nejedná o transparentní zdroje, měl toto své zjištění podložit dalšími důkazy.

54. Žalovaný však všechny výše uvedené důkazy odmítl a své rozhodnutí založil v podstatě jen na odsuzujícím rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 s tím, že je žalobce v ČR spojován (v některých případech i pravomocně odsouzen) s naprosto identickými činy, pro které byl, jak tvrdí, na Ukrajině nezákonně odsouzen (držení omamných látek, nedovolené ozbrojování), kdy tyto trestné činy podle svého sdělení nespáchal, přestože ukrajinské soudy včetně vyšetřovací komise, která byla v jeho případě ustanovena, shledaly opak, což vedlo žalovaného k závěru o neopodstatněnosti těchto jeho sdělení.
55. Takový postup je však v rozporu s ustanovením § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu, podle kterého si správní orgán nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal. Žalovaný v případě údajného nedovoleného ozbrojování vyšel z odůvodnění rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9, kde je zmíněn úřední záznam ze dne 5. 2. 2018, podle kterého X., vydal igelitovou tašku se zbraní vzhledově odpovídající samopalu vz. 61 škorpión a 2 ks zásobníků. V případě, že zde není pravomocné rozhodnutí soudu o tom, že by se žalobce trestného činu nedovoleného ozbrojování dopustil, pak v souladu s citovaným ustanovením a principem presumpce neviny nelze mít za zjištěné, že se žalobce na území ČR trestného činu nedovoleného ozbrojování dopustil.
56. Přisvědčit nelze ani závěrům žalovaného, že je nevěrohodné, že by žalobce byl ve vlasti nespravedlivě odsouzen za drogovou trestnou činnost, když se i v ČR dopustil typově podobného deliktu. Skutečnost, že byl žalobce v ČR odsouzen za trestnou činnost, nikterak nesnižuje jeho výpověď poskytnutou v azylovém řízení, zvláště když ji doložil výše uvedenými listinnými důkazy. Páchání trestných činů v ČR a tvrzení o hrozbě pronásledování a vážné újmy ve vlasti jsou dvě odlišné a za běžných okolností výrazně nesouvisející skutečnosti. Závěrům žalovaného nikterak nesvědčí ani to, že žalobce byl v ČR odsouzen za drogový delikt; poskytl-li žalobce v ČR opakovaně jiné osobě marihuanu v podobě tzv. jointů, nic to nevypovídá o tom, zda mu ve vlasti policisté podstrčili do bundy sáček s metamfetaminem. Navíc, během doplňujícího pohovoru dne 12. 7. 2018 žalobce sdělil, že se ke své trestné činnosti páchané na území ČR co do poškození cizí věci přiznal, stran poskytnutí marihuany pak uvedl, že ji nenabízel, ale poskytl ji na požádání. Takové závěry pak vyplývají i z odsuzujícího trestního rozsudku. Žalobce tedy ohledně trestné činnosti na území ČR nelhal, pouze měl určité výhrady ke způsobu, jakým poskytl marihuanu. Soud tak uzavírá, že skutečnost, kdy žalobce v ČR poskytl v 5 případech na požádání joint marihuany, a k tomuto jednání se přiznal, nečiní

¹ Deutche Welle je [německá](#) veřejnoprávní [rozhlasová](#) a [televizní](#) společnost, doplněno soudem

jeho výpověď zcela nevěrohodnou. S žalovaným lze obecně souhlasit, že v rámci hodnocení osoby žadatele a jeho azylového příběhu, lze přihlídnout též k jeho trestné činnosti v ČR, ale jak již soud opakovaně uvedl, důkazy musí být hodnoceny jednotlivě i ve vzájemné souvislosti.

57. Na věci nic nemění ani stanovisko Národní centrály proti organizovanému zločinu založené ve správním spisu. Ve stanovisku není blíže popsáno, proč má v případě žalobce jít o zájmovou osobu z ukrajinského kriminálního prostředí. O určitém akcentu stanoviska svědčí i to, že trestná činnost, za niž byl žalobce odsouzen, je charakterizována jako závažná, přestože se bez výjimky jedná o přečiny. Podezření na zvlášť závažnou násilnou trestnou činnost je pak ve stanovisku zmíněno velmi povšechně. Přestože se stanovisko doručené žalovanému dne 20. 2. 2018 zmiňuje o možnosti vyžádat v blízké době definitivní stanovisko, správní spis žádné další vyjádření Národní centrály proti organizovanému zločinu neobsahuje, ač napadené rozhodnutí bylo vydáno až v roce 2019. Podstatný však je i v tomto případě výše uvedený závěr, že si správní orgán nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal.
58. Žalovaný napadené rozhodnutí založil též na podrobném rozboru výpovědi manželky žalobce a její nevěrohodnosti, provedené v řízení o její žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 3. 4. 2017, č.j. OAM -11/LE-18-K01-R2-2010. K uvedenému soud uvádí, že toto rozhodnutí není součástí správního spisu žalobce, a skutková zjištění, která z něj žalovaný čerpal, tak nemají oporu ve správním spise. Soud tak nepovažuje za nutné se těmito zjištěními dále zabývat.
59. Žalovanému se také nepodařilo prokázat ve vztahu k žalobcovým potížím podstatnou změnu situace v zemi původu. Žalovaný si k posouzení ukrajinských poměrů opatřil relativně obecné zprávy, které obvykle používá i při hodnocení azylových příběhů ostatních ukrajinských žadatelů, jak je soudu známo z jeho činnosti. U většiny žadatelů se s takovým postupem lze spokojit, v případě žalobce ovšem nikoliv. Žalobce v průběhu azylového řízení poskytl žalovanému podrobnou, nerozpornou výpověď, kterou nadto opatřil přiléhavými a adresnými podklady, své poměry oproti ostatním ukrajinským žadatelům proto velmi výrazně individualizoval. Za těchto okolností se nelze spokojit s obvykle užívanými obecnými zprávami, ale je třeba opatřit si vysoce adresné podklady dopadající na žalobcovu situaci. Žalobce opakovaně uváděl, že má strach z konkrétních operativních pracovníků policie, kteří nebyli nijak potrestáni, naopak zůstávají ve svých funkcích a někteří byli dokonce povýšeni.
60. Lze uzavřít, že správní spis obsahuje zprávy, které svědčí žalobcovým obavám. Podle zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 20. 4. 2018 se objevila nejméně jedna zpráva, že vláda nebo její pracovníci spáchali svévolná nebo nezákonná zabití. Násilí ze strany policie mohlo způsobit smrt konkrétní osoby ve vazebním zařízení pro vyšetřovací vazbu. Ukrajinská vězeňská služba nejprve tvrdila, že příčinou smrti byla hepatitida, pak mluvila o sebevraždě. Na fotografiích údajné oběti ale byla patrná významná zranění odpovídající bití. Lidskoprávní organizace a sdělovací prostředky informovaly o úmrtích ve věznicích či vazebních zařízeních způsobených mučením či nedbalostí ze strany policistů či vězeňských pracovníků. Orgány pověřené vynucováním dodržování zákonů se někdy dopouštěly mučení, policisté a jiné orgány činné v trestním řízení porušovali lidská práva a někdy mučili osoby ve vazbě s cílem získat doznání. Týrání vězňů a osob ve vazbě policisty a vězeňskými pracovníky bylo všeobecně rozšířené, nařčení ze špatného zacházení ze strany policistů byla četná, např. konkrétního

podezřelého policie zadržela a převezla na policejní stanici, tam jej zbili, vystavili elektrošokům a znásilnili, na konci roku bylo vyšetřování případu stále neuzavřené. Zpráva dále mj. uváděla, že civilní orgány podnikly jen zřídka kroky k potrestání porušení lidských práv spáchaného bezpečnostními složkami, beztrestnost porušování lidských práv ze strany orgánů pověřených vynucováním dodržování zákonů byla nadále významným problémem, státní orgány nebyly ochotné k vyšetřování nařčení z mučení, státní orgány někdy vznesly obvinění proti příslušníkům bezpečnostních složek, ale věc nedošla do fáze soudního procesu a obvinění mohli nadále vykonávat svou práci; státní orgány v rozporu se zákonem někdy zadržovaly osoby déle než tři dny bez zatykače, policie často nedodržovala práva zadržených, zejm. různé dimenze práva na obhajobu, policie někdy nevedla záznamy či nezaevidovala zadržené podezřelé; soudy byly neefektivní a podléhaly politickým tlakům a korupci, vysoké procento odsuzujících rozsudků vyvolávalo pochybnosti o dodržování presumpce neviny; problémem nadále bylo násilí vůči novinářům, v jednotlivých případech byli dokonce zabiti, řada zpráv hovořila o útocích proti novinářům vyšetřujícím korupci ve státní správě (žalobce sice není novinář, avšak svůj případ rozsáhle medializoval a ve člancích se objevovala jména konkrétních policistů, kteří se vůči němu dopouštěli mučení a jiného nezákonného jednání).

61. Je sice pravdou, že Ukrajina v době vydání napadeného rozhodnutí disponovala určitými kontrolními mechanismy, které ve většině případů ukrajinských žadatelů stačí k tomu, aby jejich obavy z pronásledování a skutečného nebezpečí vážné újmy nebyly shledány důvodnými, na druhou stranu případ žalobce je odlišný. Žalobce byl již dle zjištěného skutkového stavu mučen policisty a bylo s ním zacházeno nezákonně, žalobce přitom v průběhu azylového řízení i v řízení před soudem listinnými důkazy doložil, že policisté, kteří jej mučili a nezákonně s ním zacházeli, nebyli nijak potrestáni, zůstali ve významných funkcích, případně profesně povýšili. Ve správním spise je založen dopis advokáta I. S. B., kterým informuje Mgr. Čechovského o aktuálních pozicích osob, jež se měly podílet na perzekuci žalobce, V. M. K. – zástupce ředitele Hlavní správy Národní policie v Č. oblasti, S. V. K. – vrchní zmocněný operativní pracovník zvlášť závažných případů Správy ekonomiky Č. oblasti, V. I. H. – Ředitel Správy kriminálního pátrání Hlavní správy Národní policie v Č. oblasti, V. V. S. – Ředitel kriminální policie P. obvodního oddělení s tím, že podle důvěryhodného zdroje nyní pracuje v utajení a zaujímá funkci Specialisty bezpečnostní služby, V. M. H. – ředitel oddělení prokuratury Č. oblasti. Při jednání pak byl proveden důkaz, kterým bylo zjištěno, že S. V. K. pracoval jako zástupce velitele oddělení SU Hlavní správy národní policie v Č. oblasti a V. M. K. jako zástupce velitele správy – velitel oddělení Hlavní správy národní policie v Č. oblasti. Na Ukrajině sice byly provedeny rozsáhlé změny, nicméně zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 20. 4. 2018 uvádí, že civilní orgány podnikly jen zřídka kroky k potrestání porušení lidských práv spáchaného bezpečnostními složkami, beztrestnost porušování lidských práv ze strany orgánů pověřených vynucováním dodržování zákonů byla nadále významným problémem, státní orgány nebyly ochotné k vyšetřování nařčení z mučení, státní orgány někdy vznesly obvinění proti příslušníkům bezpečnostních složek, ale věc nedošla do fáze soudního procesu a obvinění mohli nadále vykonávat svou práci. Žalobce se domáhal vyšetření jeho mučení a vynuceného doznání, zahájení trestního stíhání však bylo prokuraturou zamítnuto, manželka žalobce se domáhala ochrany před pronásledováním policií dopisem ze dne 23. 9. 2008, i tato žádost o ochranu byla prokuraturou zamítnuta, závěr žalovaného o možnosti žalobce domoci se ochrany tak nemohl obsát.

62. Jak bylo uvedeno výše, žalovaný postupoval při hodnocení důkazů v rozporu s § 50 odst. 4 a § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu, což vedlo k tomu, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu s obsahem správního spisu, a zároveň opětovně nerespektoval výše uvedený závazný právní názor NSS, čímž podstatně porušil ustanovení o řízení před správním orgánem, což mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. b, c) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 4 s. ř. s.).
63. Z obsahu žaloby a vyjádření žalobce při jednání dne 7. 9. 2020 je zřejmé, že žalobce napadá pouze tu část napadeného rozhodnutí, kterým mu nebyla přiznána doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu. Vzhledem k tomu, že žalobce napadal pouze část napadeného rozhodnutí, zabýval se soud i otázkou oddělitelnosti výroku. Rozšířený senát NSS v usnesení č. j. 1 Azs 16/2021-50 ze dne 23. 2. 2022 uvedl, že je zde kasačně závazný právní názor, že výroky o doplňkové ochraně je možné zrušit, aniž by byl rušen výrok o neudělení azylu, je-li žaloba důvodná pouze ve vztahu k doplňkové ochraně, a že výrok o doplňkové ochraně za účelem sloučení rodiny dle § 14b zákona o azylu je jednostranně závislý na výroku o neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. V případě důvodnosti žaloby proti výroku dle § 14a zákona o azylu je tedy třeba zrušit rozhodnutí i v závislém výroku dle § 14b tohoto zákona. Soud tak podle § 76 odst. 1 písm. b) a c) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 1. 2019, č. j. OAM-10/LE-18-K10-R3-2010, v části výroku, kterou nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 14a, § 14b zákona o azylu, zrušil.
64. Žalovaný je v dalším řízení povinen zhodnotit veškeré důkazy jednotlivě i ve vzájemné souvislosti, v intencích naznačených výše, za respektování závazného právního názoru NSS. Za stávající důkazní situace závěr žalovaného, že žalobce nebyl ve vlasti vystaven mučení, nemůže obstát. Žalovaný může své rozhodnutí založit též na rozboru výpovědi manželky žalobce v řízení sp. zn. OAM -11/LE-18-K01-R2-2010, v takovém případě však učiní součástí spisu podstatné listiny, ze kterých čerpá skutková zjištění a které dále hodnotí (případně připojí celý tento správní spis).
65. Žalovaný neopomene zohlednit aktuální situaci na Ukrajině. Je obecně známou skutečností, že dne 24. 2. 2022 došlo na území Ukrajiny k vypuknutí mezinárodního ozbrojeného konfliktu, který zahrnuje přímé vojenské operace, a to i na územích, které byly dosud pod kontrolou ukrajinské centrální vlády. Na Ukrajině byl vyhlášen válečný stav, konflikt stále probíhá a týká se prakticky celého území Ukrajiny, bezpečnostní situace se velmi výrazně zhoršila. Za této situace již nemohou obstát úvahy žalovaného o možnosti vnitřního přesídlení žalobce, ani o možnostech domoci se ochrany u ukrajinských státních orgánů. Žalovaný tedy musí shromáždit nové dostatečně aktuální podklady, učinit jejich objektivní a nezkreslené zhodnocení v souladu s požadavky dle ust. § 50 odst. 3 a 4 a § 68 odst. 3 správního řádu a znovu posoudit, zda jsou v případě žalobce dány důvody pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný též posoudí, zda se na žalobce se též vztahuje vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu, vyjde z toho, že dosud v řízení nebylo zjištěno, že by se žalobce dopustil některého z jednání uvedených v § 15a zákona o azylu nebo by představoval nebezpečí pro bezpečnost státu. Za takový důkaz nelze považovat, jak bylo uvedeno výše, ani stanovisko Policie ČR, Národní centrály proti organizovanému zločinu.
66. Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je správní orgán vázán (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).

67. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s, podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Náklady vynaložené žalobcem na dané řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 6 úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepis a podání žaloby, vyjádření ve věci ze dne 13. 8. 2020, účast na jednání dne 7. 9. 2020 a 16. 9. 2020 – pouze vyhlášení rozsudku, vyjádření ke kasační stížnosti) podle ustanovení § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) ve spojení s § 11 odst. 2 písm. f) a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a to 5 úkonů po 3 100 Kč a jeden úkon ve výši 1 550 Kč, celkem tedy celkem 17 050 Kč. Dále byla žalobci přiznána náhrada hotových výdajů za 6 úkonů právní služby podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu po 300 Kč; celkem tedy paušální náhrada činí 1 800 Kč. Podle ustanovení § 57 odst. 2 s. ř. s. je-li zástupcem účastníka advokát, který je plátcem daně, patří k nákladům řízení rovněž částka, která odpovídá příslušné sazbě daně, vypočtená z odměny za zastupování a z náhrad určených podle § 35 odst. 2 věty druhé. Odměna advokáta byla zvýšena o DPH ve výši 21 %, tj. 3 958,50 Kč. Celkem tak náklady řízení žalobce činí 22 808,50 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 18. března 2022

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudce